

Dijaška organizacija Slovenije

Dunajska cesta 51

1000 Ljubljana

info@dijaska.org

Ljubljana, 5. 2. 2025

Vlada Republike Slovenije

Gregorčičeva 20-25

1000 Ljubljana

gp.gs@gov.si

Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje

Masarykova cesta 16

1000 Ljubljana

gp.mvi@gov.si

Poziv k ukrepanju na področju praktičnega pouka v slovenskih srednjih šolah

Spoštovani,

v imenu Dijaške organizacije Slovenije, na pobudo dijakov ter profesorjev srednjih strokovnih šol v Sloveniji, na Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje naslavljamo poziv k ukrepanju na področju praktičnega pouka v slovenskih srednjih šolah. Ker se je ta tema nedavno pojavila kot najbolj pereča, s tem pozivom izražamo našo zaskrbljenost nad resnostjo situacije ter pozivamo k prioritetni obravnavi omenjene problematike.

Na II. redni seji Parlamenta DOS, ki je najvišji predstavniški organ vseh srednješolcev v RS, so številni dijaki srednjih strokovnih šol izpostavili zaskrbljujoče razmere glede praktičnega pouka ter praktičnega usposabljanja na svojih šolah. Njihova pričanja temeljijo na realnih razmerah v šolah, prav tako pa tudi na strokovnih mnenjih profesorjev, ki poučujejo strokovne oziroma praktične predmete. Dijaki pravijo, da se s temi problemi srečujejo že dlje časa in ne opažajo vidnih izboljšav.

Dijaki in profesorji opozarjajo na bistveno premalo število ur praktičnega pouka, zaradi česar dijaki ne pridobijo dovolj strokovnega oziroma praktičnega znanja in veščin. Opozarjajo tudi na preveliko število ur teorije pri določenih strokovnih predmetih. Profesorji pravijo, da je težava v zastarelem učnem načrtu programa, saj večinoma izvira še iz časa osamosvojitve in se do danes ni nič spremenil oziroma posodobil. To

pa vodi do tega, da je oprema in tehnologija, ki se uporablja pri praktičnih predmetih, pogosto zastarela in ne dohiteva sodobne industrije. S tem dijaki nimajo možnosti spoznati najnovejših tehnologij, kar omejuje njihovo konkurenčnost na trgu dela. Nadalje, praktični pouk se v veliki meri izvaja v šolskih prostorih, kjer pogoji niso enaki kot v realnih delovnih okoljih, saj dijaki nimajo dovolj priložnosti za pridobivanje praktičnih izkušenj, kar zmanjšuje njihovo samozavest in pripravljenost na delo. Mnogi delodajalci opozarjajo na premalo praktičnega znanja dijakov, kar posledično vodi do tega, da veliko delodajalcev ukinja možnosti opravljanja PUD-a (praktičnega usposabljanja z delom) v svojih podjetjih.

Prav tako se pojavljajo vedno večje težave s pridobivanjem mentorjev oziroma strokovnih profesorjev, katerih pa je primanjkljaj ogromen. Velikokrat mentorji za praktični pouk niso dovolj usposobljeni ali ne spremljajo novih trendov na področju svojega dela. Preobremenjenost učiteljev omejuje kakovost individualnega pristopa pri praktičnem delu, poleg tega pa opozarjajo, da se ne splača delati za tako nizko plačo v slovenskem srednješkolskem izobraževalnem sistemu.

Pojavlja se tudi slaba organizacija in neenaka kakovost praktičnega usposabljanja, saj se med šolami in regijami razlikuje, kar vodi do neenake kakovosti znanja in izkušenj. Manjša podjetja včasih niso ustrezno pripravljena na sprejem dijakov, kar lahko negativno vpliva na učenje in usposabljanje, vodi pa tudi v premajhno povezanost s potrebami trga. Šolski programi se včasih prepočasi prilagajajo hitro spreminjajočim se potrebam gospodarstva, dijaki pa se učijo vsebine, ki niso več relevantne ali uporabne v sodobnem poklicnem svetu.

Nazadnje, dijaki slovenskih strokovnih srednjih šol opozarjajo tudi na omejene možnosti za mednarodne izmenjave in izkušnje. Dijakom strokovnih šol primanjkuje priložnosti za vključitev v mednarodne projekte ali prakse, kjer bi spoznali delo v tujini in pridobili širše izkušnje. Zaenkrat je večina tega omogočena le gimnazijam oziroma splošnim šolam.

Ker želi DOS doseči čim več konkretnih izboljšav, predlagamo naslednje ukrepe:

- poglobitev učnih načrtov strokovnih programov ter njihova posodobitev,
- povečanje števila ur praktičnega pouka in zmanjšanje teoretičnih ur določenih strokovnih predmetov,
- gradnja in opremljanje šolskih delavnic ter prostorov za praktično delo z sodobnejšo opremo in tehnologijo,
- sodelovanje MVI, Vlade RS ter šol z delodajalci in podjetji glede praktičnega usposabljanja, sofinanciranja projektov, opreme itd.,
- reševanje kadrovske problematike,
- povezovanje RS s tujino za možnost mednarodnih izmenjav dijakov strokovnih programov.

Na Dijaški organizaciji Slovenije se zavedamo, da je to zelo obširna tema, ki nujno potrebuje prenovu, za katero pa verjamemo, da še dolgo ne bo aktualna, saj je potrebnega še veliko dela ter raziskav na področjih, omenjenih zgoraj. Ta dopis je spisan na splošno, zato svetujemo, da se Vlada RS in MVI podrobneje lotita raziskovanja ter reševanja te problematike. Želimo le, da se na tem področju začne delati oziroma ustvariti nek premik, mladinske organizacije pa smo vedno pripravljene

**Dijaška
organizacija
Slovenije**

Dunajska 51
SI 1000 Ljubljana
T 01 280 68 01
info@dijaska.org
www.dijaska.org

pripomoči k temu. DOS bo pripomogel k reševanju te problematike tako, da bo v naslednjih mesecih skupaj z regijskimi ter šolskimi dijaškimi skupnostmi promoviral anketo, kjer bodo lahko dijaki in profesorji delili svoja mnenja ter ugotovitve, ki bi lahko pripomogle pri prihodnjih dejanjih in raziskavah.

Gre za prihodnost slovenskih dijakinj in dijakov, prav tako pa tudi za prihodnost slovenskega gospodarstva, dela in trga. Hvala za vašo pozornost in pripravljenost, da se posvetite tej pomembni problematiki.

S spoštovanjem,

VARUH DIJAKOVIH PRAVIC

PRESEDSTVO

Dijaška organizacija Slovenije